

Nr 477.

Av herr Larsson i Luttra, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 224, angående utbyggnad av reumatiker-vården.

I proposition nr 224 har Kungl. Maj:t föreslagit inrättande vid därför lämpade sjukhus av ytterligare 250 vårdplatser för reumatiskt sjuka. Kungl. Maj:t grundar sitt förslag på den utredning som 1941 års reumatikervård-sakkunniga verkställt. De sakkunniga ha påvisat att de reumatiska sjukdomarna fått en mycket stor spridning. En under ledning av docenten Gunnar Edström år 1943—44 utförd fältundersökning visar på skrämmande siffror i fråga om de reumatiska sjukdomarnas utbredning. Om dessa siffror voro representativa för hela landet, skulle cirka 245 000 personer lida av reumatisk sjukdom, 70 000 à 80 000 personer dagligen vara arbetsoförmögna samt antalet invalider uppgå till cirka 42 000 på grund av dessa sjukdomar. Även om dessa uppgifter äro att betrakta såsom grova uppskattningssiffror blotta de dock förhållanden som måste medföra, att varje utökning av de reumatiskt sjukas vårdmöjligheter måste hälsas med den allra största tillfredsställelse. Det är dock klart att den nu föreslagna utökningen av den slutna vården endast kan tillgodose en liten del av behovet.

Av ekonomiska och andra skäl är det ej heller möjligt att tillgodose hela vårdbehovet genom den slutna vården. Det är därför uppenbart att den slutna vården behöver kompletteras med särskilda för dessa sjukdomar avsedda former av öppen vård.

Såväl reumatikervårdsakkunniga som kända reumatologer ha vitsordat behovet av sådana vårdformer. Reumatikervårdsakkunniga referera till docent Edströms undersökning och anföra bland annat följande: »Oavsett den osäkerhet som måste vidlåda dessa siffror tala de liksom den stora skillnaden i antalet för reumatiska sjukdomar sökande i städer och på landsbygd för att en sjukvårdsreform, innebärande bland annat fria resor till läkarna, komme att väsentligt öka antalet reumatikerpatienter särskilt på landsbygden. Detta understryker behovet av en rationell ordning för den öppna vården, som på bästa sätt tillvaratager tillgängliga läkarkrafter och inordnar dem i effektivast möjliga system.»

Lasarettsläkaren J. A. Bjure har vid överläggningar med de sakkunniga framhållit, att en reumatisk dispensärvård skulle på ett mycket värdefullt sätt komplettera den nuvarande reumatikervården och göra densamma mera fullödig.

Centralstyrelsen för Sveriges läkarförbund hävdade i sitt yttrande över
Bihang till riksdagens protokoll 1946. 4 saml. Nr 477—484.

reumatikervårdsakkunnigas betänkande att ett organ för den öppna vården av de reumatiskt sjuka borde inrättas. Betydelsen härav vore så stor, att frågan om de reumatiska dispensärerna borde lösas i samband med utbyggnaden av den slutna vården. Pensionsstyrelsen ansåg å sin sida att syftet med en utökning av antalet sjukvårdsplatser icke kunde vinnas, om man inte samtidigt vidtog åtgärder för att förhindra att patientens tillstånd försämrades genom olämpligt arbete eller på annat sätt.

Det kan sålunda inte råda något tvivel om att den slutna vården ej ensam är tillräcklig för en god reumatikervård. Den slutna vården måste kompletteras genom den öppna vården för reumatikerna. Det är tydligt att den öppna vården är i stort behov av effektivisering. På längre sikt är det än viktigare att förebyggande åtgärder vidtagas, så att de reumatiskt sjuka komma under behandling redan på ett tidigt stadium. Utsikterna att återvinna full hälsa och arbetsförmåga bli större ju snabbare de reumatiskt sjuka bli föremål för sakkunnig vård.

Det är därför med beklagande man av föreliggande proposition finner att endast den slutna vården skall utbyggas. Detta är givetvis i hög grad nödvändigt och önskvärt med hänsyn till det stora behov av vårdplatser som finnes. Men motionärerna anse att frågan om förebyggande och öppen vård för reumatikerna borde bringas till en lösning. Såsom från skilda håll framhållits torde en utbyggnad av den slutna vården bli till mindre gagn, därest icke även den öppna vården utökas. Det torde även vara klart att en effektiv förebyggande reumatikervård så småningom kommer att minska behovet av vårdplatser inom den slutna vården. Det är säkerligen inte obefogat att peka på de framgångsrika resultat som med hjälp av dispensärverksamheten uppnåtts vid bekämpandet av tuberkulosen.

De åtgärder som främst böra komma i fråga beträffande den öppna vården, äro dispensärverksamhet och badanstaltvård. Den förra har tillämpats på vissa platser och av vissa läkare med stor framgång. Det torde icke föreligga några större svårigheter att fortsätta på denna väg med vissa kompletteringar. Beträffande badanstaltvården ha kurorterna icke blivit tillräckligt utnyttjade i vårt land. Detta beror säkerligen till stor del på bristande intresse för kurorternas verksamhet hos de centrala myndigheterna till skillnad från förhållandena i vissa andra länder.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 224 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att Kungl. Maj:t måtte utarbeta och för nästa års riksdag framlägga förslag till utbyggnad av den förebyggande och öppna reumatikervården.

Stockholm den 30 april 1946.

Gunnar Larsson
i Luttra.